

משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף א', חינוך על יסודי

ד" שבועי

עלון שבועי למנהלי בית הספר העל יסודיים

"צדיק ולא צ'ינגדה וחנוכה שמח"

גיליון מספר 89

יום שישי כב' בכסלו תשע"ה, 4 בדצמבר 2015

@ ~~~~~ @ ~~~~~ @ ~~~~~ @ ~~~~~ @ ~~~~~ @ ~~~~~ @ ~~~~~ @
שימו לב, העלון מחולק לשניים, דברי מחשבה והודעות שוטפות.
המעוניינים בהודעות בלבד - נא לעבור לחלקו השני באמצע הדף

לקראת שבת

מאחר ובשבוע שעבר, בהשראתו של יעקב האב, הרחקנו אל ניחוחות רחוקים של היבשת האינדיאנית שבאמריקה העתיקה, וליוונו את המלך מונטסומה הגדול עם נפילת ממלכתו בפני הצבא הספרדי שבא מן הים, ומאחר שהריחות וצבעים והקולות והמתנות עוד נחים להם בתוך תמונת הדמיון, מרגישים כאילו בקרנו רגע באימפריה האצטקית על שבטיה, כאילו עוד לא "מקסיקו" נקראה האדמה, אלא עדין "מקשיקו", או "משיקה", על שם שבט המשיקה הרב והחשוב שבין השבטים האינדיאנים האצטקים אשר מלכו על הארץ.

אז בואו נשאר עוד רגע אז ושם,
בהרי מקסיקו של תחילת המאה ה-16,
רגע לפני שהמלך מונטסומה ואולי גם תרבות שלמה ירדו מעל מפת העולם.

כשבא הכובש הספרדי ביריות תותחים מן הים, היו בטוחים השבטים האינדיאנים שכח עליון בא לקראתם. האש הנזרקת, שלא היתה מוכרת ללוחמי החניתות, דמתה בעיניהם כאילו השמים עצמם יורקים זעמם, והם הבינו שלא בני תמותה רגילים הם העולים מן המים אל העמק שלהם.
אז כל אחד מן השבטים הגיע לתת מנחה אל האדם הלבן הבא מן הים לרצות את כעסו, למצא חן בעיניו.
כל כך הרבה מתנות נשלחו אל חיילי הצבא המקסיקני, פירות אקזוטיים, בגדי משי יקרים, וזהב ואבנים יקרות בשפע.
וגם עבדים ושפחות ניתנו להם, כל אחד משבטי העמק העמיד מנחתו לרצות את האלמוני הלבן היורה אש משמים.

ובין המשלחות היתה שפחה אחת - מלינצ'ה שמה , זקופה עמדה כבת אצילים לא כבני השפחות, וגם היא היתה חלק מהכופר שהשיתו בני השבט הובסקו לקורטס המצביא הספרדי.

אלא שהיא, בניגוד לשאר, עתידה לשנות את ההיסטוריה. והרגע הזה, בו נמכרה לשיירת העבדים הנודדת אל החוף, להיתן לבית שר הצבא, הרגע ההוא עתיד להיחרט בדברי הימים של המדינה המקסיקנית.

כי מלינצ'ה היתה נסיכה, בת המלך שליט קסלטיפאן. שמה הראשון היה מלינלי, אוורירית וענוגה, והיא היתה ידועה כמי שנועדה לגדולות ונצורות בהיותה בעלת כישרונות מרובים. בת שש היתה מלינצ'ה כשמת אביה, מירי חץ בוגדני בליבו. אמה נישאה לאיש אחר וכן נולד להם, והם שאפו שאותו הבן יהיה ליורש הבא של השלטון. אלא שבדרך היתה מלינלי, עם חלומות המלכות של עצמה, אצילה ומלכותית, מדברת אל אחיה כאילו עתידה היא למלוך עליו.

כך מבלי שתבין שבחלומות מלכות ילדותיים היא גוזרת על עצמה עבדות, היא המשיכה לספר סיפורים ולצייר ציורים של נסיכה העתידה לשלוט. עד שקם עליה אביה החורג ומסרה לשיירה עוברת אורח של אינדיאנים משבט אחר. נתן אותה להם לשפחה, באומרו שבת בלי בית היא, ואין לה מי שיגדלה. ולחבריה, בני שבטה, ספרו אביה ואמה כאילו מתה, ואף התאבלו על מותה, כאילו נטרפה או נהרגה לפתע.

בת שש בקושי היתה מלינלי שעתה נקראה מלינצ'ה כאשר נמכרה לעבדות תשע שנים עברה משבט אינדיאני אחד למשנהו, נמכרת לעבדות הבית ולעבודת השדה בעבור כופר כסף קטן אלא שמלינצ'ה היתה מוכשרת בלדבר ולכתוב, מבינה שפות רבות וחכמה יותר מבנות גילה האחרות, אבל דווקא לאפות לחם שיתפח היטב או לאסוף ביעילות את גידולי השדה ידעה פחות.

לכן נכללה במשלחת העבדים שנשלחה כמנחה אל נציגי המלך הספרדי שעלו מן הים. בקלות ויתרו עליה נשות השבט, נותנים שפחה שגם אם אצילית למראה, אינה מביאה תועלת.

מלינצ'ה קלטה תוך זמן קצר את השפה הספרדית בה דיברו חייליו של קורטס, ובהיותה שולטת בכל שפות השבטים האינדיאנים ובכל הניבים הנשלטים בעמק הפכה במהרה לנכס אסטרטגי שלא יסולא בפז למשלחת הספרדית היא היתה להם לפה ולאוזניים.

ליבה הרוחח בזעם הבגידה שבגדו בה בני עמה עת מכרו אותה לעבדות, נקם נקמתו דרך אויביהם המושבעים, והיא העניקה יעוץ אסטרטגי מזהיר לצבא הספרדי. חשיבתה האסטרטגית, עשר שנות נדודיה בהם עברה משבט לשבט הכירה את הארץ ואת תרבויותיה, וכשרונה הגדול, העלו אותה לדרגת סגניתו של קורטס עצמו, האשה שבלעדיה לא נפעלה אף פעולה.

קורטס הטביל אותה לנצרות והחליף את שמה למרינה. והאינדיאנים החלו לכנותה בשם: צ'ינגדה- בוגדת.

בדברי ימי השבטים האינדיאנים של עמק מקסיקו חרוט היום בו מסר אביה החורג של מלינלי את ביתו החורגת לעבדות כתחילת סופה של האימפריה. ועד היום במקסיקו החדשה דמותה של מרינה מלינצ'ה חרוטה על כל הזיכרונות והסיפורים, בת המלך שנועדה למלוך על אחיה נמכרה לעבדות, וגדלה למלוכה, אלא שהפעם היא הפכה למלכת הארץ דרך בית אויביה. לשליטה המשעבדת.

אי אפשר שלא להשוות את סיפורה של מלינצ'ה לסיפור קדום יותר, דומה כל כך ואף על פי כן שונה כל כך.

בפרשת השבוע שיקראו השבת בבתי הכנסת- **פרשת וישב**- יסופר סיפורו של הילד יוסף, בעל החלומות, הבן שנועד לגדולות וחולם איך ימלוך על אחיו. יוסף תמים ועדין, יוצא בשמחה אל השדות לראות את אחיו הרועים. אלא שאחיו, מקנאים בו, במלכות שהעיד לעצמו והועידו לו כישרונותיו. והם זרקו אותו לבור, ואז מסרו אותו לשיירת סוחרים לעבד, ולאביו אמרו "טורף טורף יוסף" וישבו וביכו את מותו כאילו בצער. ואילו הוא, הבן העדין של אביו האוהב, שתפר לו כתונת פסים, ודאג לו כיוורש, הבן הזה נמכר לעבד בבית שר המלך, ונזרק אל הכלא, וכבר נדמה היה שנדון למות בלי להגשים את יעודו.

אלא שגם הוא היה יודע שפות, גם כאלו שהם בדימויי חלומות ולא בדיבורים, וכשרון ההבנה שלו העלה אותו אל בית המלכות, והביא אותו עד לכסא המשנה למלך.

אבל ליבו של יוסף, שלא כמו ליבה של מרינה מלינצ'ה, לא זעם של נקם בער בו, באיש הזה שדמות דיוקנו של אביו ליוותה כל צעד מצעדיו. אלא אש של כאב ושל צער איכלה את ליבו. ולכן כששב ופגש את אחיו, לא הנקמה בערה בו, רק החמלה. לא הזעם הציפו, רק הסליחה. ובמקום להשתמש בכוחו החדש כדי לרמוס את מי שבגד בו, הוא גייס את כוחו החדש כדי להביא את כולם חזרה לאחדות.

זאת הסיבה שאם מרינה מלינצ'ה זכורה בהיסטוריה של מקסיקו בשם "צ'ינגדה"- בוגדת, על שם בגידתה הכואבת בעמה הרי שיוסף בן יעקב קרוי בזיכרונות עמו "יוסף הצדיק", האיש שלא ביקש צדק, אלא צדקה.

ולמרות שגם הצעד הבא בסיפור ההיסטורי הדומה עד לפלא, בין שני הסיפורים, יהיה דומה. כי בני משפחת יוסף יגלו מארצם בעקבות מלכותו החדשה ויהפכו לעבדים לעם כובש אחר. הרי שיש הבדל, כי כעסה של מלינצ'ה צ'ינגדה, הביא לעבדות שלא תהיה ממנה תקומה. ואילו סליחתו של יוסף הצדיק, הביאה לעבדות שממנה יצאו לחירות חזקה עוד יותר כאומה של ממש.

אז מה נותר עוד לפצח בין שני הסיפורים? מאין היה לו הכח להיות צדיק ולא צודק. ואיך זה שכשרון השפות, ההבנה האסטרטגיה של האחד לא הפך למכשיר הישרדות הרסני כמו שנהיה אצל השניה? מה, בין שני סיפורים רחוקים כל כך ובה בעת דומים כל כך הוא מהות ההבדל, ואיך יוכל כל אדם לדעת שהוא עצמו הופך את כישרונותיו לכאלו של צדקה וחמלה ולא רק של דין נוקב שלעיתים בסוף מביא לחורבן?

ליוסף היה סוד, הוא היה בעל חלומות, וטיפח בתוך לבו כח מדמה של שני סוגי חלומות: חלומות על מה שיהיה וחלומות על מה שהיה וכך הסתובב בעולם, מצד אחד חולם על אלומות משתחוות לו כשהיה למלך. כי איש שיש לו חלום הוא איש שיש לו כח לעבור את הדרך עד להגשמת חלומותיו. חלומו של יוסף, כמו חלומה של מלינצ'ה החזיקו אותם כל השנים.

אבל ליוסף היה גם חלום על העבר, דמות דיוקנו של אביו היתה מתגלה אליו בחלומותיו, הוא בדמיונותיו היה מנהל עם אביו שיחות, מתייעץ איתו, שואל אותו מה הוא מצפה ממנו, יוסף הילך בשביל הקשה אל יעודו כשהוא לא מש לרגע ממקורו הראשון.

זה כוחו, זה מה שסייע לו כל כך לא לסטות מאתיקה הפנימית, לא להפוך להיות לצ'ינגדה הלאומי אלא לצדיק של העם.

היכולת לחלום ובה בעת לנצור בתוך הלב מצפן ערכי מוסרי מדויק שמנחה את כל הדרך אל החלום, בלי לעזוב לרגע את המוסר הפנימי הזה, המדבר ומנחה.

זה סוד ההבדל.

ככה שומרים עליהם שלא יתקלקלו בדרך.

ואיך כל זה מתקשר לחנוכה? החג שמתחיל להאיר לנו מיד בתחילת השבוע? יש מחלוקת חכמים עתיקה, לגבי הדלקת הנרות, באיזה סדר היא צריכה להיות? **בית שמאי**- אחת האסכולות הגדולות של חכמי התלמוד גרסו שצריך להתחיל להדליק את החנוכה בכל שמונת הנרות, ומידי יום להפחית נר עד שמסתיימת החנוכה ביום האחרון בנר אחד.

לדעתם צריך להתחיל כל מסע בהצבת החזון הגדול, התמונה השלמה, המושלמת. האור השלם במלואו.

חבריהם ובני הפלוגתא שלהם, **בית הלל**, אסכולת חכמי תלמוד חשובה נוספת – גרסו להיפך, שיש להתחיל מהנר האחד, ומידי יום להוסיף אור, עד שמגיעים לאור שלם של חנוכה שלמה מוארת.

בסוף כולנו נוהגים כמו בית הלל,

ויש לזה סיבות רבות, הידועה שבהם היא המסר האופטימי ש"**מוסיף והולך**" ולא "**מפחית והולך**" שתמיד צריך לעשות קצת יותר מאתמול כדרך חיים.

כל הזמן להוסיף אור וטוב.

אבל סיבה נוספת, זאת שהשראתה מצי'נגדה ומיוסף ומלקח ההבדל שבין סיפוריהם, היא שכדי להגשים חלומות, החלום הגדול, העתידי, לא יכול להיות מנותק מנקודת ההתחלה, הוא חייב לצמוח ממנה, לגדול לאורה.

אין חלום שנוצר בחלל ריק, ואם יש כזה – עלולים להישאר בסוף עם חנוכה שלא נותר בה אור כלל.

הדרך הנכונה להצמיח הגשמת חזון היא לבסס את נקודת היציאה, את הכוונה המקורית, את הערכים הבסיסיים שלאורם נצעד בדרך, ומשם להוסיף ולהוסיף עד שיהיה, מי יודע, אולי באמת יהיה יום אחד, מציאות של אור טוב ומתוק שלם.

שבת שלום וחנוכה שמח!

דסי
וצוות האגף לחינוך על יסודי

[לגיליונות הקודמים.](#) [הצטרפו לרשימת התפוצה.](#)

מבט לתכנית ללמידה משמעותית

הפעם – ללמוד ממבחנים:

במקום להילחם במבחנים, אולי כדאי ללמד את הילדים ללמוד מהם? אנני מרפי פול היא עיתונאית וסופרת מדע פופולרי הכותבת על מחקרים בתחום הלמידה. במאמר דעה שפרסמה בבלוג בניו יורק טיימס היא טוענת כי המבחן הוא לא רק כלי של המורה למדידת

- הידע של התלמיד, אלא גם כלי שיכול לסייע לתלמיד ללמוד, ויותר מכך – ללמוד איך ללמוד. היא מציעה **חמישה נושאים להתמקד בהם:**
1. ללמד את התלמיד לבחון את עצמו ולא רק לחזור שוב ושוב על ה"חומר" - אסטרטגיה שנמצאה כלא אפקטיבית בעליל.
 2. ללמד לרווח בין פרקי למידה, שביניהם יש שכחה חלקית ואחריה למידה מחדש, שנמצאה כאפקטיבית יותר.
 3. ללמד כיצד לערבב את סוגי המשימות. באופן בו התלמיד מתאמן גם על זיהוי סוג הבעיה המוצגת לו.
 4. ללמד תלמידים להפחית חרדה מבחינות. כי בעתיד עוד יהיו להם אירועים מלחיצים, וכדאי ללמוד איך להירגע.
 5. ללמד תלמידים כיצד להפיק לקחים מבחינה מתוקנת ומרפלקציה על תהליך הלמידה לקראת הבחינה. למורים מוצע להשתמש לשם כך בתרגיל שהתלמיד מקבל ביחד עם הבחינה המתוקנת (פירוט וכלים לדוגמה [כאן](#))

"ישראל עולה כתה - בעל יסודי"

אתם מוזמנים להיכנס לפורום ([קישור לפורום](#)), לעיין בתשובות ואף לשאול שאלות משלכם. כל המידע מצוי באופן קבוע ומתעדכן תמיד, נהלים, כלים המלצות- באתר האגף לחינוך על יסודי- [כאן תכנית הבחנות](#).

לבקשת רבים מכם מצורפת שוב המצגת מעודכנת של : [ארגון הלמידה ותעודות הסיום - לקט שאלות ותשובות](#)

שימו לב שכל הנהלים וכל החומרים מצויים באתר האגף לחינוך על יסודי

מועדי דיווח ציונים

תלמידי כיתת אתגר בשכבת י"א שלנו, אמורים לגשת לבגרות חורף ההיסטוריה במועד חורף. לאחרונה קבלנו הנחייה לשגר את ציוני ה-30 אחוז 48 שעות לפני מועד הבחינה החיצונית. במקרה זה, ה-30 אחוז אמורים להלמד רק אחרי מועד חורף. איך פותרים סוגייה זו?

תשובה

תלמידי כיתת אתגר בשכבת י"א שלנו, אמורים לגשת לבגרות חורף ההיסטוריה במועד חורף. לאחרונה קבלנו הנחייה לשגר את ציוני ה-30 אחוז 48 שעות לפני מועד הבחינה החיצונית. במקרה זה, ה-30 אחוז אמורים להלמד רק אחרי מועד חורף. איך פותרים סוגייה זו?

תשובה

- את הציון השנתי יש לשגר 48 שעות לפני המבחן החיצוני.
- את ציון ה-30 יש לשגר בתום השנה בה הוא נעשה.
- לאחרונה התבקשתם לשגר את ציוני ה-30 של השנה שעברה בהם נערכה מטלת ביצוע או עבודת חקר המזכה את המורים בתגמול בדיקה.
- את שאר ציוני תשע"ה בהערכה בית ספרית יש לשגר עד סוף אפריל.

ראו [הנחיות במכתב הסמנכ"ל](#)

השלמת השכלה כללית לתלמידי יא' שהצטרפו לבית הספר בשנה"ל תשעו

בבית ספרנו נלמדים מקצועות ההשכלה כללית בכיתה י'. מה לגבי תלמידים שהצטרפו אלינו בכיתה יא ולא למדו את התכנית בבתי הספר הקודמים. האם אנחנו אמורים לפתוח להם קבוצות מיוחדות להשלמה? איך יקבלו ציון?

תשובה

אכן. באחריות בית הספר לבדוק אלו חובות כבר מילאו תלמידים שהצטרפו בכתה יא' ולהשלים להם את החוסרים.
חשוב למנות מישהו בבית הספר שיהיה אחראי על התהליך.

סדר הלימודה 30% - 70%

האם ניתן ללמד תלמיד לבחינה החיצונית בכתה יא', ולחלק של הערכה הבית ספרית רק בכתה יב'?
לדוגמא - ייבחן בספרות בחינה חיצונית בקיץ יא' (70%) וילמד וייבדק בהערכה פנימית בכתה יב' (30%)

תשובה

תכנית הלימודה התלת שנתית נבנת על ידי בית הספר ומאושרת על ידי הועדה המלווה. בית הספר ראשי להחליט על סדר ההוראה ובלבד שפרט בפני הועדה את הסיבות להחלטותיו. מומלץ להתייעץ עם המדריך המקצועי של תחום הדעת וכן להזמין להשתתף בוועדה המלווה בבית הספר.

מועד הגשת ציוני ההערכה הבית ספרית

בתנ"ך בממ"ד : תלמיד הניגש ל3 יח"ל - השאלון הראשון נחשב ל30% תלמיד הניגש ל5 יח"ל השאלון נחשב ל20% האם בשני המקרים יש לדווח על הציון בסוף השנה ?

תשובה

כן. במקצועות שונים וברמות לימוד שונות ישנה חלוקה שלעיתים אינה 30%-70%. בכל מקרה, יש להגיש את ההערכה הבית ספרית בסוף השנה בה היא נערכה.

רפורמת "עוז לתמורה"

אתם מוזמנים להיכנס לפורום [\(קישור לפורום\)](#), לעיין בתשובות ואף לשאול שאלות משלכם.

מצורפת [מפת פניות עוז לתמורה](#) שבו ריכזנו עבורכם את כל דרכי ההתקשרות בכל

שאלה שעולה, נשמח לתת מענה. וכן, מצורפת [מצגת תנאי שירות לעובדי הוראה](#)

"מודל המח"

מודלים מיטביים שנמצאו אפקטיביים ובעלי השפעה חיובית ומיטיבה בהיבטים הפדגוגיים והארגוניים.

אגף א', חינוך על יסודי חבר לתוכנית מפרש ויצר קבוצה יזמית של תשעה מנהלים ומנהלות המיישמים את רפורמת עוז לתמורה באופן מיטבי, ייחודי ובר שכולל. קבוצה זו חילצה מודלים מיטביים שנמצאו אפקטיביים ובעלי השפעה חיובית ומיטיבה בהיבטים הפדגוגיים והארגוניים. כל זאת על מנת לסייע למנהלי בתי הספר וצוותיהם הטמעה מיטבית של הרפורמה ויצרו את מודל המוח.

הנכם מוזמנים לשלוח אלינו מודלים נוספים שנעלה למודל המוח דרך הרפרנטים או המפקחים הכוללים.

תכנון והפעלה של הפיתוח המקצועי לעובדי הוראה במוסדות החינוך - רפורמת "עוז לתמורה" שנת הלימודים תשע"ו

פיתוח מקצועי של עובדי הוראה הוא רכיב הכרחי בחיזוק מקצוע ההוראה ומהווה מנוף לרכישת ידע ורעיונות ומאפשר את התאמתם לצרכי עובד ההוראה ולצרכי בית הספר כארגון לומד.

במסגרת שעות תומכות הוראה יתקיימו תהליכי פיתוח מקצועי בית ספרי לצוות ביה"ס, בהיקף של 60 שעות בשנה. לצורך גמול תוכרנה 30 שעות מתוכן. פרטים [במכתב המצורף](#).

בעלי תפקידים בעוז לתמורה

1. האם רכז לקוי למידה (לא התאמות למידה) זכאי לגמול 6%
2. האם מורה שמרכז שכבה של שתי כתות מקבל גמול 6%? האם יש מינימום לכתות בשכבה על מנת לקבל גמול ריכוז?
3. האם מורה שמרכז שתי שכבות (סה"כ שלוש כתות) מקבל גמול 12%?

תשובה

1. רכז לקוי למידה הינו רכז להתאמות למידה. בחטיבות העליונות בהן מיושמת רפורמת עוז לתמורה חובה למנות רכז התאמות ללמידה והבחנות בבחינות הבגרות. התגמול לרכז זה הוסדר בהסכם עוז לתמורה מיום 14.8.2011 (ראו בהרחבה בחוזר לבעלויות תשע"ב/7 בסעיף 17 א).
2. על מנת לקבל גמול ריכוז שכבה צריכים להיות 4 כיתות ומעלה.
3. על מנת לקבל פעמיים גמול ריכוז צריכים להיות 3 כיתות ומעלה בכל שכבה. יש לזכור שככלל אין יותר משני גמולים.

צבירת גמולי השתלמות

כמה גמולים אפשר לצבור ברפורמה?

תשובה

עד להצטרפות בפועל לרפורמה ניתן לצבור עד 16 גמולי השתלמות. מרגע ההצטרפות ניתן לצבור שני גמולים נוספים כאשר הגמול ה-17 יכול להינתן על סמך השתלמויות עודפות שלא הוכרו בעבר לגמול. הגמול ה-18 מחייב השתלמות שבוצעה לאחר ההצטרפות לרפורמה. לאחר ההצטרפות לרפורמה, יוכר גמול אחד לשנה. בנוסף לגמולי ההשתלמות יש 8.75 יחידות גמול הנקראות כפל תואר.

טעימה משמעותית

הענן החינוכי - כל השירותים המתקשבים לבית הספר.

למידה שיתופית - לומדים ביחד - יוצרים ביחד

מציאת שותפים או חברים ללמידה שיתופית - מהיום יכול כל מורה להצטרף ולמצוא מיידית התאמה - זיווג עם מורה עמית להתנסות בפעילות שיתופית קצרה או ארוכה. היישום מאפשר איתור השותף המתאים לפי גיל התלמידים, תחום דעת או נושא נבחר. זוהי יוזמה חדשה לקידום הלמידה השיתופית של אגף טכנולוגיות מידע בשיתוף עם מחוז צפון.

אקדמיה ברשת

לתוכנית השנתית של הרצאות "אקדמיה ברשת" [לחץ כאן](#)

ההרצאות הקרובות:

[בטחון המדינה וזכויות האדם עם פרקליט המדינה שי ניצן](#) - לכיתות ז-יב
30 בנובמבר 2015, י"ח בכסלו תשע"ו, בשעה 11:00-11:45 [לרישום לחץ כאן](#)

הרצאה לחנוכה

[חידות מתמטיות לחג האורות](#) עם ד"ר יוסי אלרן ממכון דוידסון
2 בדצמבר 2015, כ' בכסלו תשע"ו
כיתות ז-ט בשעה 11:00-11:45 [לרישום לחץ כאן](#)

הרצאה לרגל יום שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות

[השתלבות ונגישות באחריות כולנו](#) - אחיה קמארה - לכיתות ז-ט
3 בדצמבר 2015, כ"א בכסלו תשע"ו, בשעה 11:00-11:45 [לרישום לחץ כאן](#)

הספרייה הלאומית, השבוע: פרויקט "מסע בזמן": פרויקט "מסע בזמן" נועד לאסוף פריטי אפמרה ישראלית, לסרוק אותם ולהנגישם באופן חופשי לציבור הרחב. הפרויקט מבוצע במימון קרן ארקדיה ובשיתוף עם אוניברסיטת UCLA.

אז מה היה לנו

כנס מנהלי חטיבות הביניים יוצא לדרך..

אחת מהאבנים הגדולות של האגף לחינוך על יסודי היא "דמותה של חטיבת הביניים" במסגרת חשיבה על דמותה הרצויה של חטיבת הביניים, מוזמנים מנהלי חטיבות הביניים מכל הארץ לכנס ומעגלי שיח בנושא.

הכנס יתקיים ביום ד', ד' טבת תשע"ו, 16.12.2015, בין השעות: 13:00-17:30, במרכז הכנסים של מכון וינגייט

בואו לחשיבה משותפת ולהשפיע!

מצורפת [הזמנה](#) וכן קישור [לרישום לכנס](#)

אחריותו של מנהל בית הספר להרכב בחינות מזכה בתעודת בגרות

באגף לחינוך על יסודי פועלת וועדה לחריגי זכאות לבגרות לצערי אנו נתקלים שוב ושוב בתופעה שאני מבקשת להציפה כאן לתשומת לבכם. תלמידים רבים לומדים הרכב למידה כזה שאינו עומד בחוקת הזכאות. בשלב זה אנו דנים בחוקת הזכאות הישנה, אך הדברים יהיו נכונים לא פחות, גם בחוקת החדשה. נותר שנתון אחד לסיום החוקה הישנה ואני מפנה תשומת לבכם: רק הרכב מקצועות תקין מזכה תלמיד בתעודת בגרות. תלמיד הלומד מספר יחידות מספק אך אינו עומד באחת החובות האחרות של בחירה מחייבת מקצוע מורחב או מקצוע המאושר כתרבות כללית, אינו זכאי לתעודת בגרות. לאחרונה פנו אלינו בתי ספר בהם תלמידים רבים הרחיבו מגמה שאינה מזכה אותם כחובת תרבות כללית ונותרים ללא זכאות לבגרות. אני קוראת לכולכם לקחת אחריות ולדאוג שמתבצעת בדיקה קפדנית שלכל תלמיד יש את מלוא זכאותו. נאחל לכולנו, תלמידים מורים ומנהלים בהצלחה רבה!

תוכנית לב"ם - "הנתיב המיטבי להצלחה"

תכנית ליב"ם לקראת בגרות מלאה, החלה לפעול בימים אלה לקראת הבגרויות במועד חורף תשע"ו, במטרה להגדיל את אחוזי התלמידים המצליחים בבחינות הבגרות. בהפעלת התוכנית מאפשרים תנאים אופטימליים להוראה למורה וללמידה לתלמיד. בין התאריכים 1.12.15-3.12.15 התקיימו השתלמויות מורים וירטואליות בתחומי הדעת השונים שנתנו למורים כלים ודגשים לעבודה בקבוצות קטנות תוך התאמת סגנונות הלמידה לפי צרכי התלמיד.

מפגשי מנהלים מצטרפים חדשים לעוז לתמורה

מפגשי מנהלים מצטרפיי עוז חדשים לשנת הלימודים תשע"ו, התקיימו במהלך רבעון ראשון לכל המחוזות בארץ כאשר האחרון שבהם הסתיים ב - 1 לדצמבר 2015 בירושלים ולמנהלים שבמחוז החרדי. רצ"ב קובץ המסכם את העשייה הברוכה הכוללת תובנות עיקריות למנהל בעוז. [רצ"ב קובץ](#)

במהלך הכנסים חולקים חומרים למנהלים ואנו מצרפים לשימושכם כלי "[מארג היערכות](#) - [סוגיות ברפורמת עוז לתמורה](#)".

התיכון הוירטואלי – מפגשי פנים אל פנים בחנוכה

במהלך חופשת החנוכה אנו מקיימים מפגשי פנים אל פנים לרוב תלמידי התיכון הוירטואלי (650 תלמידים מתוך 850) שהמטרה המרכזית היא להכרות, ללמידה וביצוע ניסויי חקר באמצעות ערכות המעבדה. בכל אחת מהשכבות והמקצועות הנלמדים התוכנית היא שונה. [מצ"ב קישור להזמנה](#)

התיכון הוירטואלי – כיתות אזרחות

בשנת הלימודים תשע"ו לומדים בתיכון הוירטואלי כ- 890 תלמידים, ב- 38 כיתות. רוב התלמידים לומדים מתמטיקה ופיזיקה ברמה של 5 יח'. כ- 84 תלמידים לומדים אזרחות לבגרות מורחבת: בשכבת י"ב (31 תלמידים) וכיתה בשכבת י"א (53 תלמידים). שתי הכיתות נפתחו בשיתוף פעולה עם האגף לחינוך על יסודי, המפמ"ר אזרחות וצוות תחום הדעת במטח. בתוכנית זו אנו מצליחים לקדם מפגש בינגזרי רחב המשקף את כל רבדי החברה הישראלית, תלמידים מהחינוך הממלכתי, ממלכתי דתי וממלכתי ערבי- יושבים יחד ממש, באותה הכיתה הוירטואלית לדיון משותף בסוגיות אזרחיות מהותיות. צוות המורים גם הוא צוות בינגזרי המלמד במשותף את כל אחת מהכיתות. תלמידי שכבת י"ב, התחילו את השנה במפגש פנים אל פנים למשך 3 ימים בירוחם לגיבוש המיזם שנכתב בקבוצות בנושאים הקשורים לדת ומדינה (לדוג' נושאי עבודה שבחרו התלמידים: רעש המואזין, פתיחת בתי כנסת בבנייני מגורים פרטיים, הכרות התרבות הערבית והיהודית בתכנית הלימוד ועוד). תלמידי י"א, התחילו את השנה ב- 21.10 ורק השבוע (22.11) הם נפגשו בפעם הראשונה האחד עם השני. מתוך 53 תלמידים הלומדים בכיתה זו הגיעו למפגש 44 תלמידים מ- 9 בתי ספר שונים מרחבי הארץ- תמרה, אום בטין, כפר סבא, חיפה, כפר קרע, שדה נחמיה, נהלל, אלון שבות ועוד. היום נפתח בהכרות בלתי פורמאלית בין התלמידים והסבר קצר של תלמידה ותיקה ממחזור א' ששיתפה את התלמידים בחוויה האישית שלה מהלימודים. בהמשך נפגשו התלמידים עם (מור גלבוש) מעמותת מגמה ירוקה. הוא התייחס למשמעות המאבק על מתווה הגז והחשיבות של אקטיביזם חברתי ומעורבות אישית לקידום החברה בישראל. בהמשך התקיימה פעילות דיבייט בקבוצות על נושאים שונים מהתחום חברתי-כלכלי, לדוגמא: מעורבות המדינה בשכר מינימום, תחבורה ציבורית בשבת, שירות של אזרחים ערבים בצה"ל ועוד. התלמידים היו צריכים לגבש עמדה ברורה על כל אחת מהסוגיות שהם דנו בה ולהציגה בקצרה במליאה. המפגש הסתיים במשוב קצר של התלמידים. התלמידה גנא מוואסי מכפר קרע סיפרה: "ביסודי למדתי בבית ספר מעורב יהודי-ערבי, עם זאת, תמיד בנושאים השונים שמעתי דעה פחות או יותר אחידה. התוכנית מאפשרת לי להכיר דעות ותרבויות נוספות וצדדים שונים של החברה וזה נראה לי הכי חשוב על מנת באמת לחיות ביחד אחד עם השני במדינה שלנו."

"תקווה ישראלית בחינוך"

אני מתזכרת את כולכם לגבי שיתוף פעולה ייחודי בין בית הנשיא, פורום דב לאוטמן למדיניות בחינוך ואיתנו במשרד החינוך בשם "[תקווה ישראלית בחינוך](#)". **תקווה ישראלית** הינה יוזמה שמטרתה לעודד ולטפח מנהיגות חינוכית רחבה ומחויבת לחינוך לשותפות, להעמיק ולהרחיב שיתופי פעולה בין מנהלים ממגזרים שונים, אנשי חינוך וחברה מובילים ולהעלות את החשיבות שבחינוך לשותפות לסדר היום הציבורי. [מצורף קול קורא להצטרפות בתי הספר על יסודיים](#) ליוזמה המשותפת. מקרב המצטרפים יוכלו בתי הספר להגיש מועמדותם לאות הנשיא.

עדכוני נגרה - עדכונים מהיחידות השונות

היום הבינלאומי לשוויון זכויות לאנשים עם מוגבלויות

בכל שנה ב-3 בדצמבר מציינים ברחבי העולם את היום הבינלאומי לשוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות. משרד החינוך ונציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות חברו יחדיו לפעול ולקיים פעילויות בבתי הספר תוך שיתוף ארגונים ופעילי שטח. כל זאת, כדי למקסם משאבי ידע, ניסיון וקשרים. אנו מאמינים כי מפגש ישיר עם אנשים עם מוגבלות ביום זה יוכל להכשיר את הלבבות לקראת שילובם האופטימלי של תלמידים עם מוגבלות בחברה בכלל ובמערכת החינוכית בפרט. [להלן](#) חומרים שונים בנושא שילוב ומוגבלות שיוכלו להיות לעזר בהעברת התכנים והפעילויות בבתי ספר.

היום הבינלאומי לזכויות אדם

יום זכויות האדם הבינלאומי מצוין, כמדי שנה, ב-10 בדצמבר. יום זה מהווה חלק מהתוכנית "מסובלנות למניעת גזענות וחיים משותפים" השמה דגש על חינוך שיטתי ומעמיק, בכל שכבות הגיל, לערכים של סובלנות, כבוד ושמירה על זכויות האדם כבסיס ליצירת חיים משותפים ומניעת גזענות בחברה הישראלית. השנה יתמקד הדיון ביום זכויות האדם בנושא **הזכות לחופש הביטוי** המוזכרת בסעיף 19 בהכרזה לכל באי עולם של האומות המאוחדות. מצורף בזאת קישור לדף יום זכויות האדם הבינלאומי תשע"ו. בדף זה תמצאו את אגרת השר והצעות למגוון פעילויות שהוכנו לקראת יום זה לכלל שכבות הגיל. כרזה מלווה לפעילויות יום זה נשלחה בדואר לבתי הספר. בשל העובדה שתאריך יום זה חל במהלך חופשת החנוכה אנו ממליצים לציין שבוע זה לאחר החזרה מחופשת החנוכה, בשבוע החל בין ג' בטבת תשע"ו, 15 בדצמבר 2015 לבין ט' בטבת תשע"ו, 21 בדצמבר 2015.

עוד נציין כי לקראת סוף חודש זה נקיים שיעור סינכרוני למורים בנושא חופש הביטוי במהלכו ירצה בנושא השופט צבי סגל על סוגיית חופש הביטוי. כמו כן נעמיק בנושא גבולות השיח תוך התמקדות בחוזר מנכ"לית המשרד תשע"ו/ה'1 בנושא. פרטים נוספים יישלחו בהמשך. להלן הקישור

http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Mazkirut_Pedagogit/Mate/Ye/meiLochEzrachim/YomZchuyotHadam/human_rights_2015.htm

הפיקוח על הוראת הפיזיקה - הכנס השנתי של מורי הפיזיקה

מצורפת [הזמנה](#) לכנס השנתי של מורי הפיזיקה "נתיבים לחקר" שיתקיים במכון דוידסון ב 14.12.15

הפיקוח על חינוך טכנולוגי על תיכוני – מלגות לסטודנטים יג' – יד'

בשנת הלימודים תשע"ו יוענקו מלגות סיוע לצורך מימון שכר לימוד לסטודנטים הלומדים בכיתות י"ג-י"ד במגמות הטכנולוגיות. מצ"ב [מכתב מקדים](#) בנושא.

אגף מורשת – תכנית "מרצה אורח"

אגף מורשת שמח להציע את תכנית "מרצה אורח" לבתי ספר בהם מתקיימות מגמות של לימודי תנ"ך ו/או תורה שבעל פה ו/או מחשבת ישראל בבתי הספר הממלכתיים. מצורף [מכתב עם פרטי התכנית](#).

מענק לעובדי הוראה וותיקים במקצועות נדרשים

בהתאם למכתבו של הממונה על השכר מיום 20.1.2015 ל הוחלט על תשלום מענק עובדי הוראה וותיקים במקצועות נדרשים, לשנות הלימודים תשע"ד- תשע"ז. מטרת [החוזר המצורף](#) הינה לפרסם את הוראות תנאי הזכאות למענק זה ואופן ביצוע התשלום.

זה היה השבוע שהיה

- 6 בדצמבר 1865 - אושר התיקון ה-13 לחוקת ארצות הברית, המבטל את העבדות
- 7 בדצמבר 1941 - המתקפה על פרל הארבור שבהוואי. 350 מטוסים יפניים משמידים 21 ספינות של צי ארצות הברית ו-328 מטוסים
- 8 בדצמבר 1941 - הנאצים הפעילו את מחנה ההשמדה המבוסוס על גז הראשון בחלמו שבפולין
- 9 בדצמבר 1905 - בצרפת מתקבל חוק להפרדת הדת מהמדינה
- 10 בדצמבר 1901 - פרס נובל מוענק לראשונה, ביום השנה החמישי למותו של אלפרד נובל
- 11 בדצמבר 1939 - עיתון ידיעות אחרונות יוצא לאור
- 12 בדצמבר 2007 - לאחר 64 ימים, מסתיימת שביתת ארגון המורים, הארוכה בהיסטוריה של מערכת החינוך בישראל

זרקור מהשטח

שכחו מהפסטיגל... סדנת אלתור בביכורים

"ביכורים" הינו כפר נוער חדשני וייחודי אשר הוקם בשנת 2014 במועצה האזורית אשכול כחלק מבית החינוך 'נופי הבשור', במטרה לטפח מצינות בתחום האומנויות בקרב נוער מאזורים שונים בארץ. לכפר מגיעים נערים ונערות בעלי פוטנציאל גבוה בתחומי האומנויות -

מוזיקה, אומנות פלסטית ותיאטרון. הכפר הינו ממלכתי ומפוקח ע"י משרד החינוך. בין שותפיי הכפר המרכזיים: בתי הספר רימון, תלמה ילין והאקדמיה למוזיקה.

מצורפת [הזמנה](#) לסדנת האלתור בביכורים בחופשת החנוכה. אתם מוזמנים להמליץ לתלמידים מוסיקאים להצטרף.

@ ~~~~~ @ ~~~~~ @ ~~~~~ @ ~~~~~ @

ברכות ותנחומים

ברכות

לגב' זרבה סינה מנהלת תחום תעודות ודיפלומות באגף הבחינות, לנישואי הבת

תנחומים

לגב' נורית רון מנהלת אשכול אומנויות במזכירות הפדגוגית, על פטירת אביה
לגב' רחלה שיפר סגן יו"ר המזכירות הפדגוגית, על פטירת אימה

בהצלחה בדרך החדשה

למאיר סבג, מחמ"ד מחוז דרום היוצא, ברכות לרגל פרישתו לגמלאות

לשמעון דהן , מפקח בממ"ד במחוז דרום, לרגל פרישתו לגימלאות
ברכות הצלחה בתפקיד החדש
לדוד חטואל- מחמ"ד דרום הנכנס
לאלי אדרי שמונה לתפקיד מפקח במחוז דרום

מראה ב32" שבועי הבא...